

УДК 633.67:635.667

**Вожегова Р. А.**, доктор с.-г. наук, академік НААН України, в. о. директора інституту

**Влащук А. М.**, кандидат с.-г. наук, завідувач відділу первинного та елітного насінництва

**Дробіт О. С.**, кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник відділу первинного та елітного насінництва

Інститут зрощуваного землеробства НААН України

E-mail: KolpakovaLesya80@gmail.com

## ВИВЧЕННЯ ПРОЦЕСІВ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ

У процесі формування врожаю зерна гібридів кукурудзи різних груп стиглості важливе значення мають правильно підібрані строки сівби, тому що вони безпосередньо впливають на процеси росту й розвитку рослин. При цьому, головним фактором, що визначає оптимальні строки сівби, є температура ґрунту на глибині загортання насіння.

Тому було вирішено провести вивчення вищезазначених елементів технології. Метою роботи було встановити зернову продуктивність гібридів кукурудзи різних груп стиглості залежно від температури ґрунту на глибині посіву та густоти стояння рослин в умовах Південного Степу України за зрошення.

Вихідною інформацією були експериментальні дані, отримані в результаті досліджень, які проводили на дослідному полі Інституту зрощуваного землеробства НААН України протягом 2019–2020 рр. Трифакторний польовий дослід закладали у чотириразовій повторності з розміщенням дослідів методом розщеплених ділянок, варіантів – способом рендомізації. Фактор А – температура ґрунту на глибині посіву: 8–10 °С, 12–14 °С та 15–17 °С. Фактор В – гібриди кукурудзи різних груп стиглості селекції ІЗЗ НААН: ранньостиглий ‘Степовий’, середньоранній ‘Чор-

номор’ та середньостиглий ‘Тронка’. Фактор С – густота стояння рослин: 70, 80 та 90 тис. шт./га.

За результатами проведених досліджень встановлено, що сівба за температури ґрунту на глибині посіву 12–14 °С (фактор А) сприяє формуванню найвищої врожайності зерна, яка, в середньому, склала 12,95 т/га. За фактором В (гібрид) максимальну зернову продуктивність у середньому за період проведення досліджень 14,32 т/га сформували посіви гібриду ‘Тронка’, що на 1,73–3,51 т/га перевищувало аналогічні показники гібридів ‘Чорномор’ та ‘Степовий’, відповідно. За фактором С (густина стояння рослин) максимальний середній показник урожайності зерна кукурудзи – 12,66 т/га отримали за використання густоти стояння рослин 80 тис. шт./га.

Аналіз економічних показників вирощування кукурудзи за 2019–2020 рр., свідчить, що найбільша вартість валової продукції з 1 га – 109,7 тис. грн/га була встановлена на варіанті, де проводили сівбу гібриду ‘Тронка’ за температури ґрунту на глибині загортання насіння при посіві 12–14 °С та густоті стояння рослин 70 тис. шт./га. На даному варіанті також встановлена найменша собівартість однієї тони зерна – 1911 грн, найбільший умовно чистий прибуток – 80,6 тис. грн/га та найвищий рівень рентабельності – 273%.

УДК 633.36:631.5:631.8:631.53.01

**Вожегова Р. А.**, доктор с.-г. наук, академік НААН України, в. о. директора інституту

**Влащук А. М.**, кандидат с.-г. наук, завідувач відділу первинного та елітного насінництва

**Дробіт О. С.**, кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник відділу первинного та елітного насінництва

**Белов В. О.**, здобувач

Інститут зрощуваного землеробства НААН України

E-mail: KolpakovaLesya80@gmail.com

## ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ВИРОЩУВАННЯ БУРКУНУ БІЛОГО ОДНОРІЧНОГО

В умовах зміни клімату вирощування малопоширених, але високопродуктивних бобових культур, багатофункціональних у використанні, сприятиме підвищенню родючості ґрунту, збільшенню виробництва рослинницької продукції та скороченню дефіциту кормового білка. Однією з таких культур є буркун білий однорічний. Для його ефективного використання, насамперед, важливо провести селекційну роботу з виведенням нових сортів та вдосконалити агротехніку вирощування. Тому метою наших досліджень було встановити насінневу продуктивність різних сортів буркуну білого однорічного залежно від ширини міжрядь та доз азотного добрива в умовах півдня України.

Польові досліді закладали в ІЗЗ НААН протягом 2018–2020 рр. Згідно з проведеними спостереженнями встановлено, що тривалість проходження міжфазних періодів росту рослин культури залежала від усіх досліджуваних факторів. Внесення азотних добрив обумовило збільшення строку проходження періоду вегетації рослин буркуну однорічного сортів ‘Південний’ та ‘Донецький однорічний’ на 4–5 днів, порівняно з контрольними варіантами, де добрива не вносили.

Найменша середня кількість сирової надземної маси рослин формувалася за сівби з шириною міжрядь 60 см. У фазу гілкування на фоні не-удобрених варіантів обох сортів значення показника дорівнювали 280 г/м<sup>2</sup>, а за інших варіантів